

ARBETSMARKNADS- OCH JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 7/2002 rd

Berättelsen om regeringens åtgärder under år 2001

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 april 2002 berättelsen om regeringens åtgärder under år 2001 (B 3/2002 rd) till grundlagsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att fackutskotten skall lämna utlåtande om berättelsen till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- utvecklingsdirektör Klaus Halla och regeringssekreterare Carita Heinänen, social- och hälsovårdsministeriet
- arbetsmarknadsråd Eero Polus, äldre regeringssekreterare Tarja Brandes och överinspektör Martti Myllylä, arbetsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet har behandlat regeringens berättelse i de delar som faller inom dess behörighet. Dessutom har utskottet behandlat den bifogade sysselsättningsberättelsen för 2001 som förutsätts i sysselsättningslagen.

Utskottets uttalanden

Utskottet har bedömt en del uttalanden som riksdagen godkänt på förslag av utskottet. Det anser att regeringen kommit med objektiva utredningar och ställningstaganden. Uttalandena om lönespecifikationer för anställda i tjänsteavtalsförhållande hos kommunen (RP 24/1996 rd), temporärt skattestöd för hushållsarbete (RP 85/1997 rd), uppföljning av utbildningsdagpenningen (RP 215/1997 rd) och ansökan om civiltjänst

(RP 152/1998 rd) kan strykas i berättelsen, precis som regeringen föreslagit.

Sysselsättningsberättelsen 2001

Med stöd av 6 § i sysselsättningslagen (275/1987, ändrad 92/1997) utarbetas en årlig sysselsättningsberättelse med en sammanställning av beskrivningar och resultat av de viktigaste åtgärderna som statsförvaltningen vidtagit för sysselsättningen.

Utskottet menar att sysselsättningsberättelsen 2001 och statistiken i den ger en god helhetsuppfattning om regeringens sysselsättningspolitik och resultaten av den.

Utskottet oroar sig för att arbetslösheten minskar så långsamt. Enligt utredning till utskottet användes det i fjol omkring 6 miljarder mark för att aktivera arbetskraftspolitiken och

inemot 16 miljarder mark till utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa. Med andra ord uppgick utgifterna för arbetslösheten till totalt omkring 22 miljarder mark. Detta visar att arbetslösheten fortfarande är ett stort samhällsligt problem och att det måste alla tänkbara åtgärder till för att råda bot på det.

Ensamföretagare och stöd för arbetspraktik

Regeringen lämnade hösten 2001 en proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som har samband med den fortsatta reformen av arbetskraftspolitikerna (RP 161/2001 rd). Under behandlingen av propositionen preciserade arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet förslaget till lag om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd så att hänvisningen till en arbetsplats ströks i benämningarna arbetspraktik och arbetslivsträning och att 7 § 2 mom. på förslag av arbetsministeriet kompletterades med en bestämmelse om att en mottagare av arbetsmarknadsstöd inte får anvisas arbetspraktik eller arbetslivsträning, om den som ordnar arbetspraktiken inte har anställda i tjänsteförhållande eller anställningsförhållande som avses i 1 kap. 1 § i lagen om arbetsavtal (55/2001). Lagen trädde i kraft i början av 2002.

I bestämmelserna om arbetspraktik talas av hävd om "arbetspraktik på en arbetsplats", som enligt arbetsministeriet avser att hänvisa till att den som ordnar arbetspraktik har arbetstagare i anställningsförhållande. Till detta hänvisar också bestämmelsen att arbetskraftsbyrån är skyldig att anmäla arbetspraktikavtalet till förtroendemannen eller någon annan arbetstagarrepresentant på arbetsplatsen. Av responsen på den

precisering som trädde i kraft i början av året kan man dock sluta sig till att bestämmelsen inte tidigare åtminstone i alla delar av landet har tolkats på det sätt som arbetsministeriet avsett, utan att arbetspraktikanter har placerats också på ställen där den som ordnat arbetspraktik inte har haft andra anställda.

Enligt vad utskottet har erfarit finns det inemot 100 000 egenföretagare i Finland. Att deras företag inte är tillgängliga för arbetspraktik för unga som inte fyllt 25 år inskränker utbudet av arbetspraktikplatser för de unga avsevärt. I många yrken är egenföretagarna dessutom nästan de enda som kan ge inskolning i respektive yrken.

Det är viktigt att bestämmelserna är så entydiga som möjligt och att de tolkas lika i hela landet, anser utskottet. Men utifrån responsen ser det ut att kravet på att den som ordnar arbetspraktik måste ha också andra anställda bör strykas i bestämmelserna om arbetspraktik. Samma precisering bör göras i bestämmelserna om arbetsförsök. Men utskottet understryker samtidigt att arbetskraftsmyndigheterna måste ge akt på att praktikanter behandlas enligt bestämmelserna och att de inte utnyttjas på ett sätt som ger den som ordnar arbetspraktik konkurrenssnedvridande förmåner.

Utlåtande

Arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet anför

att grundlagsutskottet bör beakta det ovan sagda.

Helsingfors den 28 maj 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Raija Vahasalo /saml
medl. Tuula Haatainen /sd (delvis)
Pertti Hemmilä /saml
Leea Hiltunen /kd
Anne Holmlund /saml (delvis)
Anne Huotari /vänst
Kyösti Karjula /cent
Esa Lahtela /sd

Pertti Mäki-Hakola /saml
Petri Neittaanmäki /cent
Håkan Nordman /sv (delvis)
Lauri Oinonen /cent (delvis)
Pirkko Peltomo /sd
Tero Rönni /sd
Osmo Soininvaara /gröna
Jaana Ylä-Mononen /cent
ers. Matti Kangas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.

AVVIKANDE MENING

Motivering

Arbetsmarknads- och jämställdhetsutskottet anför i sitt utlåtande till grundlagsutskottet rörande berättelsen om regeringens åtgärder under år 2001 att kravet på att den som ordnar arbetspraktik skall ha andra anställda stryks i bestämmelserna om arbetspraktik.

Ändringen bör utvidgas till arbetslivsträning. Det innebär onödig särbehandling av små företag, m.a.o. dem som sysselsätter sig själva, att omkring 100 000 egenföretagare utesluts ur kretsen av företag som ordnar arbetslivsträning med förvärdningen att det snedvrider konkurrensen eller de begränsade möjligheterna till övervakning. Det traditionella förhållandet mellan mäs-

tare och gesäll är en synnerligen välfungerande modell för vidareföring av kunnande och arbetslivskompetens. Ett nära arbetsförhållande mellan en ensamföretagare och den som får arbetslivsträning möjliggör individuell handledning och uppmärksamhet på ett sätt som inte alltid är möjligt i ett stort företag.

Ståndpunkt

Med stöd av det ovan sagda anför vi

att grundlagsutskottet utöver utskottets utlåtande dessutom bör beakta våra synpunkter.

Helsingfors den 28 maj 2002

Kyösti Karjula /cent
Pertti Hemmilä /saml
Anne Holmlund /saml

Pertti Mäki-Hakola /saml
Raija Vahasalo /saml